

Επιμέλεια: Δημήτριος Ν. Λαδός
Λέκτορας Νομικής Σχολής Αθηνών, Δικηγόρος

Ο ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ Ν 4469/2017

Ρύθμιση οφειλών επιχειρήσεων

Γεώργιος Χ. Πανίτσας, Δικηγόρος, ΜΔΕ, Υπ. ΔΝ
Ισαάκ Απ. Γεροντίδης, Δικηγόρος, ΜΔΕ

| Ερμηνεία Ν 4469/2017

| Προϋποθέσεις ένταξης

| Η εξωδικαστική διαδικασία

| Η δικαστική διαδικασία | Συνέπειες

| Παράρτημα

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ο ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ Ν 4469/2017

- | Ερμηνεία Ν 4469/2017
- | Προϋποθέσεις ένταξης
- | Η εξωδικαστική διαδικασία
- | Η δικαστική διαδικασία
- | Συνέπειες
- | Παράρτημα

Ο Εξωδικαστικός Μηχανισμός του Ν 4469/2017

Επιμ. Δ. Λαδάς

ISBN 978-960-622-368-6

Σύμφωνα με το Ν. 2121/93 για την Πνευματική Ιδιοκτησία απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, η αποθήκευσή του σε βάση δεδομένων, η αναμετάδοσή του σε ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή και η φωτοανατύπωσή του με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ

Το περιεχόμενο του παρόντος έργου έχει τύχει επιμελούς και αναλυτικής επιστημονικής επεξεργασίας. Ο εκδοτικός οίκος και οι συντάκτες δεν παρέχουν διά του παρόντος νομικές συμβουλές ή παρεμφερείς συμβουλευτικές υπηρεσίες, ουδεμία δε ευθύνη φέρουν για τυχόν ζημία τρίτου λόγω ενέργειας ή παράλειψης που βασίστηκε εν όλω ή εν μέρει στο περιεχόμενο του παρόντος έργου.

Art Director:	Νεκταρία Καπογιάννη
Υπεύθυνος Παραγωγής:	Ανδρέας Μενούνος
Φωτοστοιχειοθεσία:	Αγγελική Μαυρογιάννη
Παραγωγή:	NB Production AM051217M23

NOMIKH BIBLIOTHKH

Μαυρομικάλη 23, 106 80 Αθήνα

Τηλ.: 210 3678 800 • Fax: 210 3678 819

<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org

Αθήνα: Μαυρομικάλη 2, 106 79 • Τηλ.: 210 3607 521

Πειραιάς: Φίλωνος 107-109, 185 36 • Τηλ: 210 4184 212

Πάτρα: Κανάρη 15, 262 22 • Τηλ.: 2610 361 600

Θεσ/νίκη: Φράγκων 1, 546 26 • Τηλ.: 2310 532 134

Επιμέλεια:

Δημήτριος Ν. Λαδάς, Λέκτορας Νομικής Σχολής Αθηνών, Δικηγόρος

Γεώργιος Χ. Πανίτσας, Δικηγόρος, Υπ. ΔΝ, Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής,
Συντονιστής Ν 4469/2017

Ισαάκ Απ. Γεροντίδης, Δικηγόρος, ΜΔΕ

Ο ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ Ν 4469/2017

- | Ερμηνεία Ν 4469/2017
- | Προϋποθέσεις ένταξης
- | Η εξωδικαστική διαδικασία
- | Η δικαστική διαδικασία
- | Συνέπειες
- | Παράρτημα

NΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Out-of-Court Debt Restructuring (Law No. 4469/2017)

Editor: D. Ladas

G. Panitsas, Attorney-at-Law, PhD Candidate,
Mediator, Coordinator under Greek Law No. 4469/2017

I. Gerontidis, Attorney-at-Law, LL.M.

Abstract: The present work provides a comprehensive analysis of Greek Law No. 4469/2017, regarding the Out-of-Court Workout procedure for business debt relief. The authors explore the main issues that arise with regard to Greek Law No. Law 4469/2017, including the characteristics of the new legal framework and its interaction with the general principles of civil law. The book provides a practical guide for debtors as well as for creditors holding distressed debt, and is a necessary tool for lawyers and consultants who wish to provide solutions to their clients regarding the abovementioned legal framework.

ISBN 978-960-622-368-6

COPYRIGHT

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission of NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A., or as expressly permitted by law or under the terms agreed with the appropriate reprographic rights organisation. Enquiries concerning reproduction which may not be covered by the above should be addressed to NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. at the address below.

DISCLAIMER

The content of this work is intended for information purposes only and should not be treated as legal advice. The publication is necessarily of a general nature; NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. makes no claim as to the comprehensiveness or accuracy of the information provided; Information is not offered for the purpose of providing individualized legal advice. Professional advice should therefore be sought before any action is undertaken based on this publication. Use of this work does not create an attorney-client or any other relationship between the user and NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. or the legal professionals contributing to this publication.

NOMIKI BIBLIOTHIKI

23, Mavromichali Str., 106 80 Athens Greece
Tel.: +30 210 3678 800 • Fax: +30 210 3678 819
<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org

Πρόλογος

Με τον Ν 4469/2017 και τα νομοθετήματα που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότησή του, επιχειρείται η θέσπιση μιας οργανωμένης εξωδικαστικής διαδικασίας για τη συνολική και μακροπρόθεσμη ρύθμιση των χρεών των ελληνικών επιχειρήσεων. Τον στόχο αυτό ο νομοθέτης προσπάθησε να τον επιτύχει με την εκπόνηση ενός περιορισμένης χρονικής ισχύος νομοθετικού πλαισίου, το οποίο αποτελείται από μακροσκελείς διατάξεις πάσης φύσεως νομοθετημάτων που θέτουν τις ουσιαστικές προϋποθέσεις και τη διαδικασία ρύθμισης των οφειλών επιχειρήσεων.

Οι προσδοκίες που καλλιεργήθηκαν κατά την θέσπιση του Ν 4469/2017 δεν έχουν μέχρι σήμερα επαληθευτεί. Τούτο, μεταξύ άλλων, οφείλεται οπωσδήποτε και στην επιφυλακτικότητα που δημιουργούν στον υποψήφιο εφαρμοστή του θεσπισθέντος νομοθετικού πλαισίου οι αυστηρές ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις που θέτει, καθώς και ο εξόχως τεχνικός χαρακτήρας του. Την επιφυλακτικότητα αυτή γνωρίζουμε από προσωπική αντίληψη από τη μελέτη και την εφαρμογή του νόμου, ο πρώτος από εμάς και με την ιδιότητα του Συντονιστή του Ν 4469/2017, αλλά και από προβληματισμούς και ζητήματα που τέθηκαν στο πλαίσιο σχετικών ημερίδων και σεμιναρίων που παραδώσαμε και παρακολουθήσαμε μέχρι σήμερα.

Με το ανά χείρας έργο, ευελπιστώντας να αμβλύνουμε αυτή την επιφυλακτικότητα, επιχειρούμε να αποδώσουμε με πνεύμα προσανατολισμένο στη νομική πράξη τα μέχρι σήμερα συμπεράσματα από τη μελέτη και την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου του Ν 4469/2017. Σκοπός μας είναι ο εφαρμοστής του νόμου, ανατρέχοντας στο παρόν έργο, να δύναται να εξεύρει λύσεις στα βασικά ζητήματα που καλείται να αντιμετωπίσει πριν ή/και μετά την έναρξη της διαδικασίας για τη ρύθμιση των οφειλών των επιχειρήσεων που καλείται να συμβουλευτεί και να συνδράμει στην προσπάθειά τους για έξοδο από την υπερχρέωση μέσω του πλαισίου που θέτει ο εξωδικαστικός μηχανισμός του Ν 4469/2017.

Το μικρό χρονικό διάστημα που έχει μεσολαβήσει από τη θέσπιση του νομοθετικού πλαισίου δεν έχει επιτρέψει τη νομολογιακή του επεξεργασία, ενώ περιορισμένη σε βάθος και έκταση είναι και η σχετική βιβλιογραφία. Κατά συνέπεια το ανά χείρας έργο βασίστηκε κατά κύριο λόγο στη συστηματική μελέτη των νομοθετικών κειμένων, της αιτιολογικής έκθεσης και της επί του νομοσχεδίου έκθεσης δημόσιας διαβούλευσης. Για τους λόγους αυτούς και με δεδομένο τον αμιγώς πρακτικό προσανατολισμό του, κρίθηκε σκόπιμο οι

παραπομπές να είναι εντελώς ενδεικτικές και να περιοριστούν σε νομολογιακές και βιβλιογραφικές πηγές επί νομικών εννοιών που προέρχονται από άλλους νόμους (π.χ. ΑΚ, ΠτΚ, Ν 4072/2012, Ν 4172/2013, Ν 4308/2014), αλλά η γνώση τους είναι αναγκαία για την πληρέστερη κατανόηση και την αποτελεσματική εφαρμογή του Ν 4469/2017. Σημειώνεται ότι οι νομοθετικές εξελίξεις έχουν ληφθεί υπόψη έως τις 30 Νοεμβρίου 2017.

Ας μας επιτραπεί και από τη θέση αυτή να ευχαριστήσουμε θερμά τον κύριο *Δημήτριο Λαδά*, ο οποίος με την εμβρίθεια του και τις υποδείξεις του κατέστησε την προσπάθειά μας πληρέστερη. Ευχαριστούμε επίσης για μια ακόμη φορά τις εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη και προσωπικά την κυρία *Λίλα Καρατζά* και τον κύριο *Νίκο Γκίκα* για την άριστη συνεργασία μας σε όλα τα στάδια από τη γέννηση μέχρι την πραγμάτωσή της ιδέας με την ανά χείρας έκδοση.

Αθήνα, Δεκέμβριος 2017

Γεώργιος Χ. Πανίτσας

Ισαάκ Απ. Γεροντίδης

Εισαγωγικό σημείωμα

Σε κάθε δανειακή σχέση, ασχέτως της αιτίας και της ειδικότερης λειτουργίας, είναι εμφανή τα κύρια στοιχεία, που συνδέονται στενά με τα πρόσωπα της έννομης σχέσης. Ο δανειστής θέλει να λάβει την οφειλόμενη παροχή και μάλιστα εντόκως, ενώ ο οφειλέτης οφείλει να την παράσχει. Ο συσχετισμός αυτός είναι εμφανής στην αρχετυπική σύμβαση του δανείου που περιγράφει ο Αστικός Κώδικας στις οικείες διατάξεις των άρθρων 806 επ. σύμβαση *re* καταρτιζόμενη, που έχει δοθεί¹. Οι επιτηδευματίες, είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα, έχουν ενισχύσει την επιχειρηματικότητά τους με τραπεζικό, κυρίως δανεισμό. Οφειλές των προσώπων αυτών γεννώνται επίσης *ex lege* προς το δημόσιο και ασφαλιστικούς οργανισμούς. Επίσης, δανειστές επιτηδευματιών και επιχειρήσεων είναι άλλες επιχειρήσεις, έμποροι, προμηθευτές καθώς επίσης και πάσης φύσεως συνεργάτες και εργαζόμενοι.

Θεμελιακή λειτουργία αναφορικά με τη δεσμευτικότητα των ενοχών στις διαρκείς έννομες σχέσεις αναπτύσσει η αρχή *pacta sunt servanda*. Η ανώμαλη εξέλιξη της ενοχής στις πιστωτικές συμβάσεις εμφανίζεται είτε ως αδυναμία παροχής είτε ως υπερημερία οφειλέτη. Η αδυναμία παροχής διακρίνεται, μεταξύ άλλων, σε υπαίτια και ανυπαίτια αδυναμία παροχής και σε αρχική ή επιγενόμενη. Ανυπαίτια είναι η αδυναμία παροχής που οφείλεται σε γεγονός για το οποίο δεν υπέχει ευθύνη ο οφειλέτης (π.χ. τυχηρά, ανωτέρα βία). Επιγενόμενη είναι η αδυναμία παροχής που επέρχεται μετά τη γένεση της ενοχής, αλλά πριν από την εκπλήρωσή της. Στις χρηματικές ενοχές δεν νοείται επιγενόμενη αδυναμία παροχής και συνακόλουθη απαλλαγή του οφειλέτη, γιατί πάντα θα υπάρχει μέσο πληρωμής². Η μη εκπλήρωση της παροχής εκ μέρους του οφειλέτη, τον καθιστά υπερήμερο, τον επιβαρύνει με τους σχετικούς τόκους υπερημερίας και φυσικά μπορεί να δρομολογηθεί μια κατάσταση αναγκαστικής είσπραξης της απαίτησης, η οποία διαταράσσει την όποια προοπτική συνέχισης της λειτουργίας των επιχειρήσεων. Φυσικά, η οικονομική αδυναμία δεν συνιστά λόγο απαλλαγής από την οφειλή³.

1. Πανίτσας, Τραπεζικό δάνειο, σε Λαδά (Επιμ.), Τραπεζικές Συναλλαγές, 2016, σ. 87 επ., 89 επ.

2. ΜΕΦΑΘ 39/2017 (ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ).

3. Σταθόπουλος σε Αστικό Κώδικα Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, Κατ' άρθρο ερμηνεία, Τόμ. II Γενικό Ενοχικό, άρθρο 336, αρ. 2, σ. 227.

Όταν ο οφειλέτης δυσκολεύεται να αποπληρώσει την οφειλή του δημιουργείται μια κατάσταση, η οποία πλέον επηρεάζεται καταλυτικά από την αρχή της αντικειμενικής καλής πίστης, η οποία αναπτύσσει μια δέσμη υποχρεώσεων για τα μέρη της έννομης σχέσης.

Η υποχρέωση καλόπιστης εκπλήρωσης της παροχής καθιερώνεται νομοθετικά στη διάταξη του άρθρου 288 ΑΚ⁴. Η υποχρέωση αυτή αποτελεί γενική ρήτρα με εμβέλεια όχι μόνο μια συγκεκριμένη έννομη σχέση, που ξεκινά από το προσυμβατικό στάδιο και εκτείνεται και μετά τη λήξη της σχέσης. Οι συμβαλλόμενοι σε μια σχέση, πρέπει, ακολουθώντας τη γενική ρήτρα να συμπεριφέρονται προσεκτικά, χωρίς να προσβάλλουν τα δικαιολογημένα συμφέροντα του άλλου μέρους να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του, να παρέχει αναγκαίες για τη θεμελίωση και λειτουργία της σχέσης πληροφορίες νόμιμα. Συμπεριφορά του ενός μέρους αντίκειται στην καλή πίστη, όταν προσβάλλει εύλογα και δικαιολογημένα συμφέροντα του άλλου μέρους⁵. Η θεμελιώδης αυτή υποχρέωση έχει λάβει κανονιστικό περιεχόμενο. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 § 6 Ν 2251/1994, η οποία επιβάλλει στο συντάκτη γ.ο.σ. να λαμβάνει υπόψη του όχι μόνον τα δικά του, αλλά τα εύλογα και δικαιολογημένα συμφέροντα του άλλου μέρους⁶. Η συμβατική ελευθερία, η οποία συνιστά ειδικότερη εκδήλωση της αρχής της ιδιωτικής αυτονομίας, δεν είναι ανεξέλεγκτη, αλλά, σαφώς, κοινωνικοποιημένη· οριοθετείται, κατεχοχόν, στο πλαίσιο που ορίζει η διάταξη του άρθρου 5 § 1 Σ⁷. Ο κοινωνικός περιορισμός της ιδιωτικής αυτονομίας σε επίπεδο αγοράς μπορεί να αναπτύξει πολλαπλές εκφάνσεις. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, συντελεί στην ομαλή λειτουργία της και εν τέλει στην προστασία ευάλωτων κοινωνικών ομάδων⁸.

4. *Larenz*, Allgemeiner Teil des deutschen Bürgerlichen Rechts, 7. Aufl., 1989, S. 44.

5. *Larenz*, ό.π.

6. *Δωρής*, Η εξειδίκευση της καλής πίστης στο άρθρο 2 Ν 2251/1994 για την προστασία των καταναλωτών και η σημασία της στο κοινό Αστικό Δίκαιο, ΝοΒ 2000, 737 επ. *Δέλλιος*, Γενικοί Όροι Συναλλαγών, 2η έκδ. 2013, σ. 256 επ.

7. Αξιοσημείωτη είναι η νομολογιακή διάπλαση της έννοιας του μικροεμπόρου, ο οποίος είναι εντακτός στο προστατευτικό πεδίο του Ν 3869/2010, ενδεικτικά βλ. ΕιρΠαμίσου 87/2014, ΕιρΚαλαμ 89/2014, ΕιρΚαλύμνου 5/2014, ΕιρΠατρ 6/2012 (ΝΟΜΟΣ), ΜΠρΠρεβέζης 48/2013, ΧρΙΔ 2014, 444, με παρατ. *Βενιέρη*, σ. 448. Για την ανάγκη προστασίας (υπερχρεωμένων) εμπόρων βλ. *Μεντή*, Άμυνα και ελευθέρωση του υπερχρεωμένου οφειλέτη, 2012 πλαγιαρ. 12, 102 επ.

8. Για την εξελικτική μεταλλαγή του φιλελεύθερου αστικού σε κοινωνικοποιημένο δίκαιο της προστασίας ασθενών, ευάλωτων κοινωνικών ομάδων βλ. *Καζάκο*, Αστικό Δίκαιο, οικονομία της αγοράς και προστασία των καταναλωτών, σ. 25 επ.

Το δίκαιο περί προστασίας του καταναλωτή και συγκεκριμένα η διάταξη του άρθρου 2 Ν 2251/1994 αποτελεί κανονιστική εξειδίκευση γενικών ρητρών του αστικού δικαίου με έντονη κοινωνική λειτουργία⁹, ιδίως, των άρθρων 281 και 288 ΑΚ¹⁰, συνιστώντας, κατά απλουστευμένη διατύπωση, το νομικό εργαλείο δικαστικού ελέγχου της συμβατικής ελευθερίας¹¹, ως στοιχείο της οικονομικής ελευθερίας, σε συμβατικές σχέσεις που κατά τεκμήριο εμφανίζεται έλλειμμα διαπραγματευτικής ισοτιμίας των μερών. Ο ισχυρός, κατά το συνήθως συμβαίνον, διαμορφώνει το συμβατικό πλαίσιο στο οποίο αναπτύσσεται η έννομη σχέση, διατυπώνοντας συμβατικούς όρους που εξυπηρετούν το δικό του συμφέρον¹². Αυτές οι έννομες σχέσεις, στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου, είναι κατεξοχήν οι καταναλωτικές συμβάσεις¹³.

Έτσι λαμβάνει κανονιστικό υπόβαθρο η απαγόρευση καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος, που δημιουργεί φραγμούς στο δικαίωμα του δανειστή να καταγγείλει τη σύμβαση και να επιδιώξει την αναγκαστική είσπραξη¹⁴. Μά-

9. Για την λειτουργικότητα των γενικών ρητρών στο δίκαιο βλ. *Παπαντωνίου*, Γενικές Αρχές του αστικού δικαίου, 1983, σ. 48 επ. *Παπανικολάου*, Οι δικαιοηθικές αρχές στο Ενοχικό Δίκαιο του Μιχ. Π. Σταθόπουλου, πλαγιαρ. 16, 19 επ., 31, 38.

10. Η διαλεκτική σχέση και ανατροφοδότηση είναι δεδομένη. *Λαδάς*, Ζητήματα νομοθετικής ρύθμισης των Γενικών Όρων των Συναλλαγών, ΕΛΛΔνη 1998, 774 επ. *Μεντής*, Γενικοί όροι συναλλαγών σε καταναλωτικές και εμπορικές συμβάσεις, σ. 61. *Ζερδελής*, Εργατικό Δίκαιο Ατομικές Εργασιακές Σχέσεις Γ έκδ., 2015, πλαγιαρ. 876 επ., 878.

11. *Καζάκος*, Αστικό Δίκαιο, οικονομία της αγοράς και προστασία των καταναλωτών, σ. 70 επ. *Ζερδελής*, ό.π., πλαγιαρ. 873, *Παπανικολάου*, Περί των ορίων της προστατευτικής παρεμβάσεως του δικαστή στην σύμβαση Προς μία γενική θεωρία περί καταχρήσεως της συμβατικής ελευθερίας, 1991, σ. 142 επ. *Γεωργιάδης*, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, 4η έκδ. 2012, § 23 πλαγιαρ. 23. *Σταθόπουλος*, Γενικό Ενοχικό, σ. 723 επ. *Λαδάς*, Η εφαρμογή του Ν 2251/1994 στις σχέσεις εργασίας, 2007, σ. 100 επ. Ήδη η θέση αυτή που σημαίνει εξορθολογιστική λειτουργία της συμβατικής ελευθερίας επιβεβαιώνεται και από τη νομολογία του Ανώτατου Ακυρωτικού κατά τον έλεγχο καταναλωτικών συμβάσεων, ΑΠ 1219/2001, ΑΠ 296/2001, ΑΠ ΟΛ 15/2007 (ΝΟΜΟΣ).

12. *Παπανικολάου*, Δικαιοπραξίες αντίθετες προς τα χρηστά ήθη, 2012, πλαγιαρ. 22 επ., 25. Για τον έλεγχο της καταχρηστικής άσκησης της συμβατικής ελευθερίας βλ. *Δωρή*, Περιορισμοί της συμβατικής ελευθερίας στις ρήτρες αποκλειστικής διέθνους δικαιοδοσίας, 1988, σ. 298 επ., 310 επ.

13. Συγκρ. *Λαδά*, Το ζήτημα των εξόδων των στεγαστικών δανείων, ΧρηΔικ 2012, 354 επ. και ιδίως υποσημ. 5 με εκτενείς βιβλιογραφικές παραπομπές.

14. Για την υπαγωγή της φυσικής ευχέρειας του προσώπου να ελέγχονται οι αποφάσεις του, που δεν έχουν εκδηλωθεί ως άσκηση δικαιώματος, βλ. *Παπαντωνίου*,

λιστα, το ενδεχόμενο αυτό είναι αναμφίβολης αποτελεσματικότητας, ιδίως όταν δεν διαφαίνεται η ικανοποίηση της απαίτησης, όχι μόνον στο σύνολό της, αλλά μερικώς. Συνεπώς, η αναπροσαρμογή της παροχής σε διαρκείς έννομες σχέσεις, που φθάνουν σε αποδεδειγμένα ανυπαίτια δυσχέρεια τακτικής αποπληρωμής, ιδίως οφειλόμενη σε εξωγενείς παράγοντες φαίνεται να απορρέει από την καλή πίστη. Άρα, υπό τις περιστάσεις, η απόπειρα καλόπιστης αναδιάρθρωσης της δανειακής σύμβασης φαίνεται αποτελεί οιονεί υποχρεωτικό στάδιο πριν από την καταγγελία της σύμβασης, η παράλειψη του οποίου θα αντέκειτο στην καλή πίστη, εάν ο οφειλέτης, που ευρίσκεται σε δυσχέρεια τακτικής αποπληρωμής, χωρίς πάντως να έχει αδυναμία πληρωμών, που θα δικαιολογούσε την έναρξη πτωχευτικής διαδικασίας¹⁵, δύναται να συνεχίσει την δραστηριότητα του, κατόπιν αναπροσαρμογής των υποχρεώσεων του προς δανειστές. Η τάση αυτή διαφαίνεται με την τάση διατήρησης και διάσωσης των επιχειρήσεων μέσα από εξυγιαντικές διαδικασίες είτε του φορέα τους είτε μέσω της μεταβίβασής τους σε τρίτους. Θεωρείται ότι έτσι επιτυγχάνεται όφελος για όλους τους παράγοντες εκείνους, που επηρεάζει η λειτουργία της επιχείρησης, την εθνική οικονομία συνολικά, τους εργαζόμενους και τους δανειστές¹⁶.

Η γενικότερη οικονομική κρίση, η μείωση του Α.Ε.Π., η απώλεια θέσεων εργασίας και η συρρίκνωση των εισοδημάτων των νοικοκυριών οδήγησαν την Πολιτεία στη θεσμοθέτηση μηχανισμών ανακούφισης υπερχρεωμένων ιδιωτών με το Ν 3869/2010. Ο νόμος αυτός, γνωστός ως νόμος «Κατσέλη» παρέχει στο φυσικό πρόσωπο τη δυνατότητα ρύθμισης των χρεών του, με διαγραφή μέρους ή του συνόλου ή (και) με διακανονισμό της οφειλής. Με αυτήν τη νομοθετική ρύθμιση η Πολιτεία συμμορφώνεται στη συνταγματική επιταγή του κοινωνικού κράτους δικαίου, που επιτάσσει να μην εγκαταλειφθεί ο πολίτης σε μία - χωρίς διέξοδο και προοπτική - κατάσταση, από την οποία -άλλωστε- και οι πιστωτές δεν μπορούν να αντλήσουν κανένα κέρδος. Η απαλλαγή χρεών εξυπηρετεί ευρύτερα το γενικό συμφέρον, καθώς οι πολίτες επανακτούν μέσω των διαδικασιών της υπαγωγής στα υπερχρεωμένα την αγοραστική τους δύναμη, προάγοντας την οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα¹⁷. Είναι προφανές ότι ο Ν 3869/2010, εξειδικεύοντας τη διά-

Γενικές Αρχές του αστικού δικαίου, σ. 220 επ., 221 επ. Το ζήτημα έχει επιλυθεί κανονιστικά με τη διάταξη του άρθρου 2 Ν 251/1994.

15. Για τις προϋποθέσεις πτώχευσης βλ. *Περάκη*, Πτωχευτικό Δίκαιο, 2017, σ. 108 επ.

16. Συγκρ. *Περάκη*, ό.π., σ. 11 επ.

17. *Μεντής*, Άμυνα & Ελευθέρωση του Υπερχρεωμένου Οφειλέτη Η πορεία προς μια νέα σεισάχθεια στα όρια μεταξύ αστικού δικαίου και νέου πτωχευτικού δικαίου, 2012, σ. 127 επ.

ταξη του άρθρου 288 ΑΚ, στοχεύει στην οριοθέτηση της παροχής του οφειλέτη, καθότι καθορίζει τις προϋποθέσεις ρύθμισης των χρεών και απαλλαγής του από αυτά, επιδιώκοντας να επαναφέρει την ισορροπία των παροχών μεταξύ του οφειλέτη και των πιστωτών, που - κατά κύριο λόγο - είναι οι Τράπεζες. Για αυτό και η αλόγιστη περιέλευση του οφειλέτη σε υπερχρέωση, δυσανάλογη με την επάρκεια των εισοδημάτων του για την αποπληρωμή των χρεών του, δεν συνιστά λόγο μη νομιμότητας του αιτήματός του να υπαχθεί στη ρύθμιση του νόμου.

Για τις τραπεζικές δανειοδοτήσεις υπάρχει θεσμοθετημένο κανονιστικό πλαίσιο που αποτελεί εξειδίκευση της αρχής της καλής πίστης. Δυνάμει της διάταξης του άρθρου 1 § 2 Ν 4224/2013 θεσπίστηκε από την έχουσα κανονιστική αρμοδιότητα Τράπεζα της Ελλάδος με την υπ' αριθμ. 116/25.8.2014 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων¹⁸ ο Κώδικας Δεοντολογίας σχετικά με τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων ιδιωτών και επιχειρήσεων¹⁹. Με τη διαδικασία του Κώδικα Δεοντολογίας επιχειρείται ακριβώς η αποφυγή της καταγγελίας της πιστωτικής σύμβασης και η προσπάθεια εξεύρεσης καλόπιστων λύσεων. Ο Κώδικας Δεοντολογίας ΤτΕ του Ν 4224/2013 για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων καθιερώνει γενικές αρχές συμπεριφοράς με στόχο τη ρύθμιση των οφειλών προς τις τράπεζες από ιδιώτες και επιχειρήσεις²⁰. Οι σχετικές διατάξεις έχουν κανονιστική ισχύ και αποτελούν εξειδίκευση της αρχής της καλής πίστης²¹. Στη συνέχεια ακολούθησε ο νόμος 4307/2014, γνωστός ως νόμος «Δένδια», ο οποίος όμως δεν είχε απήχηση στην αγορά, λόγω έλλειψης δεσμευτικότητας.

Με το νόμο 4469/2017 η Πολιτεία θεσμοθετεί ένα μηχανισμό εξωδικαστικής διαμόρφωσης των οφειλών των επιχειρήσεων. Κεντρική ιδέα του νόμου εί-

18. ΦΕΚ Β' 2289/27.8.2014.

19. Ο Κώδικας έχει τροποποιηθεί με αποφάσεις της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων υπ' αριθμ. 129/2/16.2.2015 (ΦΕΚ Β' 486/31.3.2015) και 148/10/5.10.2015 (ΦΕΚ Β' 2219/15.10.2015). Σχετική και η εγκύκλιος της 5.12.2014 της Διεύθυνσης Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος. Η ΤτΕ παρέσχε διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή του Κώδικα με την Εγκύκλιο της Διεύθυνσης Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος στις 5/12/2014. Ο Κώδικας αναθεωρήθηκε, δηλαδή καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε, με την Απόφαση ΕΠΑΘ 195/1/29.07.2016 (ΦΕΚ Β' 2376/02.08.2016).

20. Πανίτσας, Ζητήματα από τον Κώδικα Δεοντολογίας του Ν 4224/2013, σε Λαδά (Επιμ.), Τραπεζικές Συναλλαγές, 2016, σ. 67 επ.

21. Σύγκρ. Χασάπη, Η εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας του Ν 4224/2013 ως πρόκληση του δικαίου των πιστωτικών συναλλαγών - Σκέψεις με αφορμή την απόφαση ΠΠρΑρ 38/2017, ΕφΑΔ 2017, 511 επ.

ναι η διαδικασία διαπραγμάτευσης μεταξύ οφειλέτη και δανειστών υπό την αιγίδα του ενός ανεξάρτητου τρίτου, που επιλέγεται από το Μητρώο Συντονιστών. Η διαδικασία θα οδηγήσει είτε σε κατάρτιση πρακτικού συμφωνίας είτε σε επικύρωση από το δικαστήριο, ώστε κατά τα οριζόμενα στο νόμο ποσοστά, να δεσμευτούν με τη δικαστική κρίση και δανειστές που δεν συναινούν. Θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μια εξυγιαντική διαδικασία στα γνωστά πρότυπα των μηχανισμών εξυγίανσης σε προπτωχευτικό στάδιο²².

Στο ανά χείρας βιβλίο διαφωτίζεται ο μηχανισμός τον οποίο θέτει ο νόμος 4469/2017, εξειδικεύοντας την αρχή της καλής πίστης στο στάδιο αναδιαμόρφωσης της δανειακής σύμβασης.

Η εξειδίκευση που επιτελείται με το νόμο αυτό δεν συνεπάγεται εκτοπισμό της αρχής της αντικειμενικής καλής πίστης. Η συμβατική πίστη και η ασφάλεια δικαίου επιτάσσουν καταρχήν ως κανόνα την εκτέλεση των συμβάσεων, ακόμη και εάν έχει επέλθει μεταβολή των συνθηκών υπό τις οποίες αυτές συνήφθησαν. Θα συνέτρεχε σοβαρή βλάβη και ουσιαστικά αυτοαναίρεση της έννομης τάξης εάν, υπό το πρόσχημα της καλής πίστης, επιτρεπόταν στους συναλλασσόμενους να αθετούν τις υποχρεώσεις τους, τις οποίες ανέλαβαν συμβατικά. Η μεταβολή των συνθηκών, υπό τις οποίες καταρτίστηκε μια σύμβαση, δεν μπορεί, άνευ ετέρου, να οδηγεί γενικά στην απελευθέρωση του οφειλέτη²³. Μόνο η σοβαρή μεταβολή, η οποία είναι ταυτοχρόνως έκτακτη, μη δυνάμενη να προβλεφθεί, διαρκής και μόνιμη, μπορεί να δικαιολογήσει τη διάσπαση της αρχής της τήρησης των συμπεφωνημένων. Πότε συντρέχει μεταβολή τέτοιας ποιότητας είναι ζήτημα, που κρίνεται *in concreto*. Στις επαγγελματικές μισθώσεις έχει κριθεί ότι κατά το άρθρο 288 ΑΚ αναπροσαρμογή του οφειλόμενου αρχικού ή μετά από αναπροσαρμογή μισθώματος, εφόσον εξαιτίας προβλεπτών ή απρόβλεπτων περιστάσεων επήλθε αδιαμφισβήτητα τόσο ουσιώδης αύξηση της μισθωτικής αξίας του μίσθιου ακινήτου, ώστε, με βάση τις συγκεκριμένες συνθήκες, η εμμονή του μισθωτή στην καταβολή του ίδιου μισθώματος να είναι αντίθετη προς την ευθύτητα και εντιμότητα που απαιτούνται στις συναλλαγές και να επιβάλλεται, σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, παρά την ανάγκη διασφάλισης των σκοπών του ως άνω νόμου και κατοχύρωσης της ασφάλειας των συναλλαγών, η οποία πρέπει πάντοτε να συνεκτιμάται, η αναπροσαρμογή του μισθώματος στο επίπεδο εκείνο το οποίο και αποκαθιστά τη διαταραχθείσα καλή πίστη²⁴.

22. Για την προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης (άρθρα 99-106 στ ΠτΚ) βλ. *Περάκη*, Πτωχευτικό Δίκαιο, 2017, σ. 54 επ.

23. *Καραμπατζός*, Απρόοπτη μεταβολή των συνθηκών στην αμφοτεροβαρή σύμβαση, 2006, σ. 361 επ.

24. ΑΠ ΟΛ 3/2014 (ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ).

Σε μεταβολές συνθηκών χαμένοι είναι συνήθως οι επενδυτές. Ο επενδυτής φέρει τον κίνδυνο, εάν η επένδυση έχει αρνητική απόδοση²⁵. Αυτό ακριβώς δέχθηκε και το ΔικΕΕ στην πρόσφατη απόφασή του για το «κούρεμα» των ελληνικών ομολόγων²⁶. Κανείς δεν μπορούσε να προβλέψει Ο κανόνας που διατυπώνεται είναι ότι ο καθένας πρέπει να υπολογίζει με το ενδεχόμενο αρνητικής έκβασης των πραγμάτων! Σε κάθε περίπτωση κατά την αναπροσαρμογή οφειλών πρέπει, εκτός των ειδικών συνθηκών της συγκεκριμένης επιχείρησης να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνον γενικότερη η διαμορφωμένη οικονομική κατάσταση²⁷, αλλά και οι διαφαινόμενες προοπτικές της επιχείρησης στον συγκεκριμένο κλάδο της οικονομίας, στον οποίον αυτή δραστηριοποιείται. Επίσης πρέπει να συνεκτιμάται ιδιαίτερα το γεγονός της μείωσης των εισοδημάτων των καταναλωτών και οι ρυθμοί ανάπτυξης της αγοράς, που, στην παρούσα περίοδο, ευρίσκονται σε ύφεση.

Η ευχή λοιπόν είναι να ακολουθήσουν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη τις διεξόδους που προσφέρει η αρχή της καλής πίστης. Έτσι, με την αναδιαμόρφωση των οφειλών, μπορεί να καταστεί εφικτή η αναχρηματοδότηση των επιχειρήσεων με οικονομικούς όρους, συμβατούς με την κατάσταση της οικονομίας και να τονωθεί η αγορά.

Αθήνα, Δεκέμβριος 2017

Δημήτριος Ν. Λαδάς

25. BGH U. v. 21.3.2006 XI ZR 63-05, WM 2009, 1647.

26. ΔΕΕ, 4ο Τμήμα, απόφ. 7/10/2015, υπόθ. Τ-79/13.

27. Βλ. *Αμίτηση*, Εμβληματικές πρωτοβουλίες διαφύλαξης της κοινωνικής συνοχής την εποχή των Μνημονίων, 2016, *passim*, ο οποίος προβαίνει σε τεκμηριωμένη με οικονομική ανάλυση μακροοικονομική, η οποία προσφέρει στον συντονιστή το αναγκαίο υπόβαθρο για την υποβολή προτάσεως αναδιάρθρωσης των οφειλών και τη βάση για τη ρύθμιση.

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	VII
Εισαγωγικό σημείωμα.....	IX

§1. Η ένταξη στο πεδίο του Ν 4469/2017

I. Σκοπός και ορισμοί του νόμου

1. Σκοπός.....	1
2. Ορισμοί.....	2
2.1. Οι ορισμοί του νόμου	2
2.2. Ειδικά ζητήματα επί των ορισμών.....	3
2.2.1. Η πρακτική σημασία της διάκρισης σε «μεγάλες» και «μικρές» επιχειρήσεις.....	3
2.2.2. Η έννοια του «συνοφειλέτη».....	4
2.2.2. Α΄. Ο ομόρρυθμος εταίρος	4
2.2.2. Β΄. Ο εταίρος ΙΚΕ με εγγυητική εισφορά.....	5
2.2.2. Γ΄. Οι διοικούντες νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες ...	5
2.2.3. Πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα υπό ειδική εκκαθάριση ως «πιστωτές»	6
2.2.4. «Πρόσωπα συνδεδεμένα τον οφειλέτη».....	7
2.2.5. Οι έννοιες της «οφειλής» και του «συνοφειλέτη» στην περίπτωση διαδοχής επιχείρησης κατ' άρθρο 479 ΑΚ.....	8

II. Δικαιούχοι υπαγωγής

1. Υπαγόμενα πρόσωπα.....	8
1.1. Φυσικό πρόσωπο με πτωχευτική ικανότητα - Η περίπτωση των «μικροεμπόρων».....	9
1.2. Νομικά πρόσωπα	10
1.2.1. Νομικά πρόσωπα.....	10
1.2.2. Νομικές οντότητες και ειδικότερα η κοινοπραξία.....	10

1.2.3. Αλλοδαπά νομικά πρόσωπα και αλλοδαπές νομικές οντότητες	12
1.3. Πτωχευτική ικανότητα, παύση εμπορίας και ένταξη στον Ν 4469/2017.....	13
1.4. Εξαιρούμενα πρόσωπα	14
1.5. Κωλύματα υπαγωγής.....	15
2. Αντικειμενικές προϋποθέσεις και υπαγόμενες απαιτήσεις	16
2.1. Αντικειμενικές προϋποθέσεις.....	16
2.2. Υπαγόμενες οφειλές.....	17
2.2.1. Ο κανόνας	17
2.2.2. Η εξαίρεση των (κατά τα κριτήρια του νόμου) μικρών πιστωτών	18
2.2.3. Απαιτήσεις από ανακτήσεις κρατικών ενισχύσεων.....	20
2.2.4. Η διαδικασία της διμερούς διαπραγμάτευσης.....	21
2.2.5. Απλοποιημένη διαδικασία ρύθμισης οφειλών κάτω των 50.000 ευρώ.....	23

III. Κριτήρια επιλεξιμότητας

1. Τα ειδικότερα κριτήρια υπαγωγής («επιλεξιμότητας»).....	26
2. Απλογραφικό και διπλογραφικό λογιστικό σύστημα.....	27
2.1. Απλογραφικό λογιστικό σύστημα	27
2.2. Διπλογραφικό λογιστικό σύστημα	28

IV. Υποβολή αίτησης

1. Υποβολή αίτησης από τον οφειλέτη	29
2. Χρονική ισχύς του εξωδικαστικού μηχανισμού	29
2.1. Περιορισμένη χρονική ισχύς.....	29
2.2. Καταληκτικό σημείο	30
2.3. Πρόσκληση πιστωτή και χρονικό όριο	30
3. Άπαξ υποβολή αίτησης από τον οφειλέτη	31
4. Ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης και διατήρηση δεδομένων	32
5. Ειδικότερα ζητήματα της συνυποβολής και από συνοφειλέτες.....	33
6. Συνδεδεμένες επιχειρήσεις.....	40

7. Υποβολή αίτησης κατόπιν πρόσκλησης πιστωτή.....	41
8. Συνέπειες υποβολής της αίτησης.....	42
8.1. Μη στοιχειοθέτηση σπουδαίου λόγου καταγγελίας διαρκών συμβάσεων.....	42
8.2. Δυνατότητες αναστολής εκτέλεσης.....	43
8.3. Αναστολή παραγραφής.....	44

V. Περιεχόμενο αίτησης

1. Στοιχεία και πληροφορίες.....	44
2. Υποβαλλόμενα στοιχεία και πληροφορίες από συνοφειλέτες.....	49
3. Υπολογισμός αξίας ακινήτων.....	50
4. Επεξεργασία δεδομένων και άρση φορολογικού και τραπεζικού απορρήτου.....	51
5. Ηλεκτρονική πλατφόρμα.....	51

§2. Η εξωδικαστική διαδικασία

I. Διορισμός Συντονιστή

1. Ο Συντονιστής.....	53
1.1. Μητρώο Συντονιστών.....	53
1.2. Καθήκοντα συντονιστή.....	53
1.3. Ευθύνη συντονιστή.....	55
1.4. Αμοιβή Συντονιστή.....	57
2. Διορισμός Συντονιστή.....	58
3. Αντικατάσταση Συντονιστή.....	58
3.1. Αποποίηση /παραίτηση.....	58
3.2. Αντικατάσταση με αίτηση των πιστωτών.....	59

II. Έλεγχος πληρότητας της αίτησης και κοινοποίηση σε πιστωτές

1. Έλεγχος πληρότητας και έκδοση βεβαίωσης πληρότητας.....	60
2. Έλεγχος συνυποβολής αίτησης από συνοφειλέτες.....	61
3. Κοινοποίηση σε πιστωτές.....	63

III. Αναστολή πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης και λήψης ασφαλιστικών μέτρων 65

IV. Διαδικασία διαπραγμάτευσης

1. Γενικά χαρακτηριστικά.....	68
1.1. Οριοθέτηση	68
1.2. Παράταση προθεσμιών.....	68
1.3. Διαπραγμάτευση	69
1.4. Υποχρεώσεις κατά τη διαπραγμάτευση.....	70
2. Δήλωση συμμετοχής από πιστωτές.....	71
3. Έλεγχος απαρτίας και έναρξη διαδικασίας.....	71
4. Έλεγχος διαφορών στις απαιτήσεις	72
5. Διορισμός και καθήκοντα εμπειρογνώμονα	73
6. Αίτημα για λήψη πρόσθετων εγγράφων από πιστωτές.....	74
7. Αίτημα για συνάντηση	75
8. Υποβολή αντιπροτάσεων	76
8.1. Χρόνος υποβολής αντιπροτάσεων	76
8.2. Ελάχιστο περιεχόμενο αντιπροτάσεων	76
8.3. Διαδικασία επί των αντιπροτάσεων.....	77
9. Έγκριση πρότασης αναδιάρθρωσης.....	78
10. Υποβολή ενστάσεων	81
11. Πρακτικό περαίωσης	81

V. Υποχρεωτικοί κανόνες σύμβασης αναδιάρθρωσης

1. Οι γενικοί κανόνες του άρθρου 9.....	82
1.1. Γενικά.....	82
1.2. Διατήρηση δικαιωμάτων προνομιούχων πιστωτών.....	83
1.3. Υποχρεωτικοί κανόνες.....	83
1.4. Νέες χρηματοδοτήσεις.....	84
1.5. Νέες εξασφαλίσεις.....	85
1.6. Εγγυητές και συνοφειλέτες.....	86

1.7. Δικαιώματα και υποχρεώσεις.....	86
1.8. Συμψηφισμός.....	87
2. Ειδικά οι κανόνες του άρθρου 15.....	88
VI. Απαλλαγή τραπεζικών στελεχών από ευθύνη	93
VII. Η καταγγελία συμβάσεων και ζητήματα αποζημιωτικής ευθύνης των πιστωτών και του οφειλέτη	97
1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	97
2. Η καταγγελία συμβάσεων	98
2.1. Επί της άνευ ετέρου ακυρότητας κατ' άρθρο 174 ΑΚ.....	98
2.2. Ακυρότητα λόγω κατάχρησης δικαιώματος (άρθρα 281 και 174 ΑΚ).....	100
3. Ευθύνη πιστωτών και οφειλέτη	101
 §3. Η δικαστική διαδικασία	
I. Η δικαστική επικύρωση της σύμβασης αναδιάρθρωσης των οφειλών	
1. Η επικύρωση από το δικαστήριο προϋπόθεση δέσμευσης των μη συμβαλλομένων στη σύμβαση πιστωτών	103
2. Υποβολή αίτησης στο δικαστήριο	104
2.1. Αρμόδιο δικαστήριο και διαδικασία.....	104
2.2. Νομιμοποίηση	104
2.3. Συνοδευτικά έγγραφα	105
2.4. Συμμετοχή τρίτων στη δίκη	105
2.5. Συνέπειες υποβολής αίτησης - Αναστολή πράξεων εκτέλεσης και λήψης ασφαλιστικών μέτρων	107
3. Δικαστική απόφαση.....	109
3.1. Περιπτώσεις απόρριψης.....	109
3.2. Ένδικα μέσα.....	111
3.3. Συνέπειες τελεσίδικης απορριπτικής απόφασης.....	111
4.4. Συνέπειες επικυρωτικής απόφασης.....	112

II. Συνέπειες μη τήρησης της συμφωνίας

1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	113
2. Η ακύρωση της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών.....	113
2.1. Ουσιαστικές προϋποθέσεις.....	113
2.2. Διαδικασία.....	113
2.2.1. Αρμόδιο δικαστήριο και διαδικασία.....	113
2.2.2. Ενεργητική νομιμοποίηση.....	115
2.2.2.1. Το έννομο συμφέρον	115
2.2.2.2. Το Δημόσιο και οι ΦΚΑ.....	116
2.2.3. Παθητική νομιμοποίηση.....	117
2.2.4. Συνέπειες.....	118
2.2.4.1. Από την κατάθεση της αίτησης ακύρωσης.....	118
2.2.4.2. Από την έκδοση της απόφασης που δέχεται την αίτηση ακύρωσης της σύμβασης.....	118
3. Η ανατροπή της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών.....	120
3.1. Ουσιαστικές προϋποθέσεις.....	120
3.2. Συνέπειες.....	121

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Νομοθεσία και συναφή κείμενα

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης
«Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων» 125

Ν 4469/2017

Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων και άλλες
διατάξεις (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 46 του Ν 4472/2017) 170

ΚΥΑ 130060/29.11.2017

Απλοποιημένη διαδικασία ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων που δεν
ξεπερνούν συνολικά το ποσό των πενήντα χιλιάδων ευρώ (50.000,00 €)
στο πλαίσιο υπαγωγής τους στο Ν 4469/2017 «Εξωδικαστικός Μηχανισμός
Ρύθμισης Οφειλών Επιχειρήσεων και άλλες διατάξεις (Α΄ 62)» 202

Οδηγός Δεοντολογίας Συντονιστών	206
---------------------------------------	-----

Πολ. 1105/14.07.2017

Καθορισμός των κριτηρίων για τη διαμόρφωση της ψήφου του Δημοσίου στο πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων, της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για τον προσδιορισμό των δόσεων αποπληρωμής οφειλών προς το Δημόσιο με σύμβαση αναδιάρθρωσης και ειδικότερων θεμάτων για την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 13 του άρθρου 15 του Ν 4469/2017	212
--	-----

Πολ. 1124/31.7.2017

Κοινοποίηση των διατάξεων του Ν 4469/2017 (ΦΕΚ Α' 62/3-5-2017) «Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων και άλλες διατάξεις», του άρθρου 46 του Ν 4472/2017 (ΦΕΚ Α' 74/19-5-2017) και της κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 14 του άρθρου 15 του Ν 4469/2017 εκδοθείσας Απόφασης Υπουργού Οικονομικών ΠΟΛ 1105/2017 (ΦΕΚ Β' 2426/14-7-2017) και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή αυτής.....	218
---	-----

ΚΥΑ 116821/6.11.2017

(ΦΕΚ Β' 3909/06.11.2017) Λειτουργικές προδιαγραφές της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Εξωδικαστικού Μηχανισμού Ρύθμισης Οφειλών Επιχειρήσεων Ν 4469/2017 (ΦΕΚ Α' 62)	229
---	-----

ΥΑ 32320/1841/11.07.2017

Καθορισμός της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για τον προσδιορισμό του αριθμού και του ύψους των δόσεων, καθώς και των κριτηρίων για τη διαμόρφωση της ψήφου του Κ.Ε.Α.Ο. κατά τη διαδικασία της εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών του Ν 4469/2017	285
---	-----

ΚΕΑΟ ΕΓΚ. υπ' αριθμ. 30/21.07.2017

Κοινοποίηση των διατάξεων του Ν 4469/2017 που αφορούν τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων	290
--	-----

Αλφαβητικό ευρετήριο	301
----------------------------	-----

§1. Η ένταξη στο πεδίο του Ν 4469/2017

Ι. Σκοπός και ορισμοί του νόμου

1. Σκοπός

Ο Ν 4469/2017 φιλοδοξεί να εισαγάγει για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη μια οργανωμένη εξωδικαστική διαδικασία για τη συνολική και μακροπρόθεσμη ρύθμιση των χρεών των ελληνικών επιχειρήσεων¹. Τούτο ενόψει της γνωστής από την κοινή πείρα κοινωνικής και οικονομικής πραγματικότητας που καταγράφεται και στην αιτιολογική έκθεση του νόμου², από την οποία διαπιστώνεται η αδυναμία των ελληνικών επιχειρήσεων να εξυπηρετήσουν όλες τις συσσωρευθείσες οφειλές τους προς τον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα.

Με τον παραπάνω νόμο, ο οποίος ως βασικό σκοπό έχει τη διάσωση βιώσιμων επιχειρήσεων³, εκτιμάται ότι αντιμετωπίζονται τα μειονεκτήματα της διαδικασίας εξυγίανσης των άρθρων 99 ΠτΚ επ. (υψηλό κόστος, στιγματισμός οφειλετών, κατάχρηση της διαδικασίας από μη βιώσιμες επιχειρήσεις)⁴ και του Ν 4307/2014 (έλλειψη προβλέψεων που θεσπίζουν υποχρεώσεις σε βάρος των πιστωτικών ιδρυμάτων με αποτέλεσμα τη «σιωπηρή απόρριψη» της μεγάλης πλειονότητας των αιτήσεων, εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής των οφειλών προς το Δημόσιο κ.ά.)⁵, ο οποίος εξάλλου, κατά την αιτιολογική έκθεση του Ν 4469/2017, «απέτυχε στην εφαρμογή του»⁶.

1. Βλ. Αιτ. Έκθ. Ν 4469/2017 Μέρος Α΄.

2. Βλ. Αιτ. Έκθ. Ν 4469/2017 Μέρος Α΄ · Ε. Περάκη, Πτωχευτικό Δίκαιο, 3^η έκδ., 2017, σελ. 99· Σ. Ψυχομάνη, Πτωχευτικό Δίκαιο, Ζ΄ έκδ., 2017, σελ. 137.

3. Βλ. Αιτ. Έκθ. Ν 4469/2017 Μέρος Α΄ · Ε. Περάκη, ό.π., σελ. 99· Μ. Ψαρουδάκη, Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων, Επιχείρηση 2017, 833 επ.

4. Βλ. Αιτ. Έκθ. Ν 4469/2017 Μέρος Α΄ · Μ. Πρινωτάκη, Η συμμετοχή του Δημοσίου στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων, Επιχείρηση 2017, 844 επ.

5. Βλ. Αιτ. Έκθ. Ν 4469/2017 Μέρος Α΄ · Μ. Πρινωτάκη, ό.π., 845.

6. Βλ. Αιτ. Έκθ. Ν 4469/2017 Μέρος Α΄. Η αιτιολογική έκθεση αναφέρεται συλλήβδην σε αποτυχία του Ν 4307/2014. Σημειώνεται ότι στο Ν 4307/2014 προβλέ-

2. Ορισμοί

2.1. Οι ορισμοί του νόμου

Στο άρθρο 1 παρ. 2 Ν 4469/2017⁷ δίνονται οι ορισμοί των κρίσιμων για τις ανάγκες του νόμου εννοιών. Παρά το λεπτομερές περιεχόμενό τους, το οποίο αρμόζει να αναγνώσει κανείς συνδυαστικά με το άρθρο 2 που ορίζει το πεδίο εφαρμογής του νόμου⁸, μερικοί από τους συνολικά δεκαεννέα ορισμούς που δίνονται στο Ν 4469/2017, επιδέχονται ορισμένων, πρακτικά κρίσιμων, ερμηνευτικών παρατηρήσεων.

πονται τρεις διαδικασίες με αρκετές μεταξύ τους διαφορές: Η ρύθμιση χρεών μικρών επιχειρήσεων και επαγγελματιών (άρθρο 61), η έκτακτη διαδικασία ρύθμισης υποχρεώσεων εμπόρων (με δεσμευτική δύναμη για το σύνολο των πιστωτών, άρθρα 62 έως 67) και η έκτακτη διαδικασία ειδικής διαχείρισης (άρθρα 68 έως 75). Για τη νομολογιακή και επιστημονική επεξεργασία του νόμου βλ. ΜΠρΑθ 2030/2017 ΕΕμπΔ 2017, 661· ΜΠρΑθ 1612/2017 ΕΕμπΔ 2017, 656· ΜΠρΑθ 963/2017 ΔΕΕ 2017, 371 επ.· ΜΠρΔράμ 53/2017 ΔΕΕ 2017, 907 επ.· ΜΠρΑθ 843/2016 ΕΕμπΔ 2016, 679 επ. με συμφ. παρατ. Αλ. Ρόκα (682, 685)· ΜΠρΧίου 136/2015 ΕΕμπΔ 2015, 702 επ. με Αλ. Ρόκα (707), όπου και συγκριτική παρουσίαση της διαδικασίας των άρθρων 62 έως 67 Ν 4307/2014 με τη διαδικασία εξυγίανσης του ΠτΚ· Μ. Νάκο, Ζητήματα πρακτικής εφαρμογής των διαδικασιών των άρθρων 61 και 62 επ. του Ν 4307/2014 για τη ρύθμιση χρεών μικρών επιχειρήσεων, επαγγελματιών και εμπόρων έναντι χρηματοδοτικών φορέων τους, ΕφΑΔ 2015, 507 επ.· Λ. Κοτσίρη, Πτωχευτικό Δίκαιο, 10^η έκδ., 2017, σελ. 637 επ.· Ε. Περάκη, ό.π., σελ. 91 επ.· Σ. Ψυχομάνη, ό.π., σελ. 128 επ.· Χ. Χριστοπούλου, Η διαδικασία εξυγίανσης ως διαχρονικός θεσμός του ελληνικού δικαίου, 2016, σελ. 314· Ι. Καλαντζάκου, Κόκκινα δάνεια (Ν 4307/2014), Ανάρτηση της 13^{ης} Μαρτίου 2015 στον ιστότοπο του Συνδέσμου Ελλήνων Εμπορικών (www.synsemp.gr)· την ίδια, Κόκκινα δάνεια (λίγες οι ελπίδες για τους οφειλότες...), Ανάρτηση της 27^{ης} Νοεμβρίου 2014 στον ίδιο ιστότοπο.

7. Προς αποφυγή ασκόπων επαναλήψεων εφεξής σε όλο το έργο αναφορά άρθρων νόμου χωρίς μνεία του αριθμού του, νοείται ως αναφορά στο οικείο άρθρο του Ν 4469/2017.
8. Τούτο διότι στο άρθρο 1 δεν δίδεται ορισμός κεντρικών για την εφαρμογή του νόμου εννοιών όπως εκείνης του «οφειλέτη», παρότι στο νόμο γίνεται συχνά αναφορά στον «οφειλέτη» (βλ. ενδεικτ. άρθρο 3 παρ. 1 και 2, άρθρο 4 παρ. 1 κ.ά.). Όπως προκύπτει από το άρθρο 2, «οφειλέτης» είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει δικαίωμα υπαγωγής στο νόμο, κατά τις οριζόμενες στο ίδιο άρθρο προϋποθέσεις.

2.2. Ειδικά ζητήματα επί των ορισμών

2.2.1. Η πρακτική σημασία της διάκρισης σε «μεγάλες» και «μικρές» επιχειρήσεις

Η πρακτική σημασία του διαχωρισμού σε «μεγάλες» και «μικρές» επιχειρήσεις εντοπίζεται από τον ιστορικό νομοθέτη στη διαδικασία που σε κάθε περίπτωση πρέπει κατά τον νόμο να ακολουθηθεί και στο κόστος της⁹. Πράγματι σε πολλές από τις διατάξεις του Ν 4469/2017 η διαδικασία για τις «μικρές» επιχειρήσεις παρουσιάζεται πιο απλή και με μικρότερο κόστος. Ενδεικτικά:

α) σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 1 του νόμου, η αμοιβή του συντονιστή που προβλέπεται από τον νόμο καθορίζεται για τους μεν οφειλότες που εντάσσονται στην κατηγορία των «μικρών» επιχειρήσεων στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ [άρθρο 10 παρ. 1 περ. α)], για τους δε οφειλότες που εντάσσονται στην κατηγορία των «μεγάλων» επιχειρήσεων στο ποσό των τετρακοσίων (400) ευρώ [άρθρο 10 παρ. 1 περ. β)] και

β) σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 11 παρ. 1, η εκπόνηση αξιολόγησης βιωσιμότητας από εμπειρογνώμονα είναι προαιρετική στην περίπτωση των οφειλετών που εμπίπτουν στην έννοια των «μικρών» επιχειρήσεων¹⁰ και τελεί υπό τις οριζόμενες σε αυτή προϋποθέσεις, ενώ σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 11 παρ. 2 είναι υποχρεωτική για τους οφειλότες που εμπίπτουν στην έννοια των «μεγάλων» επιχειρήσεων κ.ά.

Επιπρόσθετα στην περίπτωση των οφειλετών που εμπίπτουν στην έννοια των «μεγάλων» επιχειρήσεων ο νόμος απονέμει στους πιστωτές ορισμένα δικαιώματα που δεν προβλέπονται στην περίπτωση των οφειλετών που εμπίπτουν στην έννοια των «μικρών» επιχειρήσεων. Ενδεικτικά, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 14 του νόμου, αν ο οφειλέτης υπάγεται στην κατηγορία των «μεγάλων» επιχειρήσεων, με απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας των συμμετεχόντων πιστωτών, ο συντονιστής που διορίστηκε με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 6 του νόμου, μπορεί να αντικατασταθεί από συντονιστή της επιλογής της απόλυτης πλειοψηφίας των συμμετεχόντων πιστωτών.

9. Βλ. Αιτ. Έκθ. Ν 4469/2017 υπό άρθρ. 1.

10. Βλ. Έκθ. Δημ. Διαβ. Ν 4469/2017 υπό άρθρ. 3.

2.2.2. Η έννοια του «συνοφειλέτη»

Κεντρικής σημασίας έννοια του νόμου είναι εκείνη του «συνοφειλέτη». Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 και όσα εκεί ορίζονται ειδικότερα, η αίτηση συνυποβάλλεται υποχρεωτικά και από τους συνοφειλέτες, ενώ κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 παρ. 5, κάθε ρύθμιση της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών ευνοϊκή για τον οφειλέτη ισχύει υπέρ κάθε συνοφειλέτη, μη εγγυητή, που έχει συνυποβάλει αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3.

Σύμφωνα με το νόμο ως «συνοφειλέτης» νοείται κάθε (φυσικό ή νομικό) πρόσωπο που ευθύνεται αλληλεγγύως εκ του νόμου ή δυνάμει δικαιοπραξίας για την εξόφληση μέρους ή του συνόλου των οφειλών του οφειλέτη. Ο νομοθέτης ρητά συμπεριλαμβάνει στην παραπάνω έννοια τον εγγυητή, ενώ ρητά εξαιρεί τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, οι οποίες δυνάμει ασφαλιστικής σύμβασης με τον οφειλέτη έχουν αναλάβει να καλύψουν την παντός είδους ευθύνη του έναντι τρίτων.

Σημειώνεται ότι ο συνοφειλέτης δεν απαιτείται να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 παρ. 1, 2 και 5 του νόμου ούτε να πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας του άρθρου 3, για να συνυποβάλει αίτηση με την ιδιότητα του συνοφειλέτη. Εξάλλου οι συνοφειλέτες δεν εμποδίζονται να υποβάλουν (και) αυτοτελώς αίτηση για ρύθμιση του συνόλου των οφειλών τους σε περίπτωση που πληρούν όλα τα κριτήρια υπαγωγής στον εξωδικαστικό μηχανισμό¹¹.

2.2.2. Α'. Ο ομόρρυθμος εταίρος

Υπό τον παραπάνω νομοθετικό ορισμό χαρακτηριστική περίπτωση συνοφειλέτη συνιστά ο ομόρρυθμος εταίρος ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, ο οποίος σύμφωνα με το νόμο (άρθρα 249 παρ. 1, 258 παρ. 1 και 271 παρ. 2 Ν 4072/2012) ευθύνεται για τα χρέη της εταιρίας με την ατομική του περιουσία παράλληλα με το νομικό πρόσωπο της εταιρίας, απεριόριστα και εις ολόκληρον¹². Στην έννοια του συνοφειλέτη πρέπει να γίνει δεκτό ότι, υπό τις προβλεπόμενες στις διατάξεις του άρθρου 269 του Ν 4072/2012 προϋποθέσεις, εμπίπτει και ο ομόρρυθμος εταίρος που

11. Βλ. Αιτ. Έκθ. Ν 4469/2017 υπό άρθρ. 4.

12. Βλ. Μ.-Θ. Μαρίνο/Θ. Κατσά, εις ΔικΠροσΕτ (2017), άρθρ. 258, αρ. 1.

εξήλθε ή αποκλείστηκε από την εταιρία¹³, όπως επίσης και ο εταίρος που εισήλθε στην εταιρία σε χρονικό σημείο στο οποίο οι χρηματικές οφειλές της εταιρίας είχαν ήδη γεννηθεί (άρθρο 258 παρ. 3 Ν 4072/2012)¹⁴.

2.2.2. Β'. Ο εταίρος ΙΚΕ με εγγυητική εισφορά

Με δεδομένο ότι κατά τον εδώ εξεταζόμενο ορισμό ως συνοφειλέτης νοείται κάθε πρόσωπο που ευθύνεται για την εξόφληση «μέρους ή του συνόλου» των οφειλών του οφειλέτη, στην έννοια του συνοφειλέτη πρέπει να γίνει δεκτό ότι εμπίπτει και ο εταίρος ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας που έχει παράσχει εγγυητικές εισφορές. Τούτο διότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 79 Ν 4072/2012 και υπό τις εκεί οριζόμενες προϋποθέσεις, ο εταίρος ΙΚΕ που έχει παράσχει εγγυητική εισφορά ευθύνεται προσωπικά με την ατομική του παρουσία για τις χρηματικές υποχρεώσεις της εταιρίας έναντι όλων των εταιρικών δανειστών άμεσα, πρωτογενώς και εις ολόκληρον με την εταιρία μέχρι του ποσού στο οποίο προσδιορίστηκε με το καταστατικό η ευθύνη του για τα χρέη της εταιρίας¹⁵.

2.2.2. Γ'. Οι διοικούντες νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες

Εφόσον κατά τον νόμο ως συνοφειλέτης νοείται κάθε πρόσωπο που ευθύνεται για την εξόφληση «μέρους ή του συνόλου» των οφειλών του οφειλέτη και περαιτέρω μεταξύ των οφειλών που μπορούν να ρυθμιστούν περιλαμβάνονται και οι οφειλές προς το Δημόσιο [άρθρο 1 παρ. 2 περ. ιστ)]¹⁶ και οι οφειλές προς Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης [άρθρο 1 παρ. 2 περ. ιη)], πρέπει να γίνει δεκτό ότι στην έννοια του συνοφειλέτη εμπίπτουν και τα πρόσωπα που διοικούν νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες¹⁷ και ευθύνονται προσωπικά και αλληλεγγύως με τα νομικά πρόσω-

13. Βλ. Μ.-Θ. Μαρίνο/Θ. Κατσά, ό.π., άρθρ. 258, αρ. 66. Πρβλ. και την ειδική πρόβλεψη του άρθρου 4 παρ. 3 εδ. ε' Ν 4469/2017.

14. Βλ. Μ.-Θ. Μαρίνο/Θ. Κατσά, ό.π., άρθρ. 258, αρ. 88.

15. Βλ. Ε. Περάκη (συνεργ. Ε. Κουράκη), Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, 2^η έκδ., 2013, σελ. 65 επ.· Β. Αντωνόπουλο, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, Δ' έκδ., 2016, άρθρ. 79 αριθμ. 5· Αλ. Σπυρίδωνος, Το νέο δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ, 2^η έκδ., 2015, σελ. 68· Γ. Ψαρουδάκη, Η εγγυητική εισφορά στην ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία, ΕπισκΕΔ 2012, 21 επ. (24)· Ι. Λιναρίτη, Η τριμερής διάκριση των εισφορών στην ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία και οι συνέπειες στη φυσιογνωμία της, ΧρΙΔ 2013, 331 επ. (337).

16. Βλ. Μ. Πρινωτάκη, ό.π. 844 επ., ιδίως 845-846.

17. Για την έννοια της «νομικής οντότητας» στην ελληνική έννομη τάξη βλ. Αλ. Σπυρίδωνος, Η νομική οντότητα ως νέος θεσμός του εταιρικού δικαίου, ΑναμνΤομ

πα και τις νομικές οντότητες για την καταβολή οφειλών προς το Δημόσιο και Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης. Τούτου δοθέντος στην έννοια του συνοφειλέτη εμπίπτουν, τα πρόσωπα που ως διοικητές νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων:

α) σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν 4174/2013, εφεξής: ΚΦΔ) και τις εκεί οριζόμενες προϋποθέσεις, ευθύνονται προσωπικά και αλληλεγγύως για την πληρωμή των φόρων, τόκων και προστίμων που οφείλονται από τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που εκπροσωπούν¹⁸ και

β) σύμφωνα με το άρθρο 31 Ν 4321/2015 και τις εκεί οριζόμενες προϋποθέσεις, ευθύνονται προσωπικά, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον για την καταβολή ασφαλιστικών εισφορών, πρόσθετων τελών, προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων που οφείλονται από αυτά τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που εκπροσωπούν προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.

Με δεδομένο, όμως, ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 3 περ. γ) Ν 4469/2017 νομικά πρόσωπα που βρίσκονται σε διαδικασία λύσης και εκκαθάρισης δεν μπορούν να υποβάλουν αίτηση για υπαγωγή στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών, ευνόητο είναι ότι στην έννοια του συνοφειλέτη εμπίπτουν οι διοικητές νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που οφείλουν φόρους ή/και ασφαλιστικές εισφορές, υπό την προϋπόθεση ότι τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες βρίσκονται σε παραγωγική λειτουργία.

2.2.3. Πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα υπό ειδική εκκαθάριση ως «πιστωτές»

Στην έννοια του «χρηματοδοτικού φορέα» [άρθρο 1 παρ. 2 περ δ)] εμπίπτουν τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, ακόμη και αν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση. Η έννοια του πιστωτικού και χρηματοδοτικού

Λεωνίδα Γεωργακόπουλου, 2016, τ. II, σελ. 897 επ. Για το ότι στο υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής του Ν 4469/2017 υπάγονται και νομικές οντότητες βλ. παρακάτω στην ανάλυση του προβλεπόμενου στο άρθρο 2 του νόμου υποκειμενικού πεδίου εφαρμογής του.

18. Βλ. Π. Πανταζόπουλο, Η προσωπική ευθύνη των διοικούντων νομικά πρόσωπα για τα εταιρικά φορολογικά χρέη πριν και μετά τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας. Ορισμένα Ειδικότερα ζητήματα, ΔΔίκη 2016, 217 επ.· Αικ. Φινοκαλιώτη, Η αστική ευθύνη των διοικούντων ΑΕ & ΕΠΕ για φορολογικές οφειλές, 2014, *passim*, ιδίως σελ. 210 επ.

2.2.5. Απλοποιημένη διαδικασία ρύθμισης οφειλών κάτω των 50.000 ευρώ

Με τη με αριθμό 130060/27-11-2017 ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομίας & Ανάπτυξης, Εργασίας-Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών (ΦΕΚ Β΄ 4158/29-11-2017), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16 παρ. 3 Ν 4469/2017, καθορίστηκε η εντός του πλαισίου του ίδιου νόμου απλοποιημένη διαδικασία ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων που δεν ξεπερνούν συνολικά το ποσό των πενήντα χιλιάδων ευρώ (50.000,00 €).

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της ΚΥΑ ο οφειλέτης υποβάλλει αίτηση ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (www.keyd.gov.gr) με τη διαδικασία που ορίζεται στην με αριθμό 116821/25.10.2017 (ΦΕΚ 3909/Β΄/6.11.2017) ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομίας & Ανάπτυξης και Οικονομικών, στην οποία ορίζονται οι λειτουργικές προδιαγραφές της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Ν 4469/2017. Κατά το ίδιο άρθρο της με αριθμό 130060/27-11-2017 ΚΥΑ, αν σε αυτήν δεν ορίζεται διαφορετικά, εφαρμόζονται και στην προβλεπόμενη σε αυτήν απλοποιημένη διαδικασία οι ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις του Ν 4469/2017 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων.

Κατά το δε άρθρο 3 της ίδιας ΚΥΑ για τους σκοπούς της εφαρμογής της, προκειμένου ένας οφειλέτης να κριθεί βιώσιμος για την τυποποιημένη πρόταση ρύθμισης, πρέπει να πληροί σωρευτικά τα παρακάτω κριτήρια:

α) Θετικό καθαρό αποτέλεσμα προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων κατά την τελευταία χρήση ή σε δύο (2) από τις τρεις (3) τελευταίες χρήσεις πριν από την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στο Ν 4469/2017 και β) Ο λόγος του συνόλου των οφειλών, μετά την αφαίρεση των ποσών της περίπτ. α' της παρ. 1 του άρθρου 4, προς το καθαρό αποτέλεσμα προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων να είναι ίσος ή μικρότερος από οκτώ (8). Για την εφαρμογή της παρούσας προϋπόθεσης λαμβάνεται υπόψη το μεγαλύτερο ποσό που προκύπτει από τη σύγκριση των εξής ποσών: αα) του καθαρού αποτελέσματος προ φόρων τόκων και αποσβέσεων της τελευταίας χρήσης και ββ) του μέσου όρου των δύο (2) πλέον θετικών καθαρών αποτελεσμάτων προ φόρων τόκων και αποσβέσεων από τις τρεις (3) τελευταίες χρήσεις.

Οι πιστωτές του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα διατηρούν σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα να προβούν σε εξατομικευμένη αξιολόγηση βιωσιμότητας, σύμφωνα με τις εσωτερικές διαδικασίες οργάνωσής τους, προ-

κειμένου να εκτιμήσουν την ικανότητα αποπληρωμής του οφειλέτη. Εάν πιστωτής, ο οποίος κατέχει την πλειοψηφία επί του συνόλου των απαιτήσεων, εκτιμήσει τον οφειλέτη ως μη βιώσιμο, δεν προτείνεται καμία ρύθμιση των οφειλών στο πλαίσιο της απλοποιημένης διαδικασίας.

Στο άρθρο 4 ρυθμίζεται η πρόταση τυποποιημένης λύσης. Ειδικότερα στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 προβλέπεται ότι μετά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2 της ίδιας πάντοτε ΚΥΑ και μετά τη διαπίστωση απαρτίας, τυχόν αντιπροτάσεις ρύθμισης οφειλών που υποβάλλονται από τους συμμετέχοντες πιστωτές, παράγονται με τυποποιημένο τρόπο και υπόκεινται στους ακόλουθους κανόνες:

α) Αφαιρούνται τα ακόλουθα ποσά ανά πιστωτή:

αα) το σύνολο των τόκων υπερημερίας των πιστωτών του ιδιωτικού τομέα.

ββ) ποσοστό ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) των απαιτήσεων του Δημοσίου από πρόστιμα που έχουν επιβληθεί από τη φορολογική διοίκηση.

γγ) ποσοστό ογδόντα πέντε τοις εκατό (85%) των απαιτήσεων του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης από προσαυξήσεις ή τόκους εκπρόθεσμης καταβολής. Τα ποσά των υποπεριπτ. ββ) και γγ) αφαιρούνται με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 15 Ν 4469/2017.

β) Ο οφειλέτης καταβάλλει ισόποσες τοκοχρεωλυτικές μηνιαίες δόσεις, που δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερες από το ποσό των πενήντα (50) ευρώ ανά πιστωτή.

γ) Ο αριθμός των μηνιαίων δόσεων στην περίπτωση των χρηματοδοτικών φορέων, κατά την έννοια της περίπτ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν 4469/2017, του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης («θεσμικών πιστωτών» κατά την ορολογία της ΚΥΑ) δεν επιτρέπεται να ξεπερνά τις εκατόν είκοσι (120), ενώ για τους λοιπούς ιδιώτες πιστωτές δεν επιτρέπεται να ξεπερνά τις είκοσι τέσσερις (24). Κατ' εξαίρεση, αν οι οφειλές προέρχονται από συμβάσεις παροχής εργασίας οποιουδήποτε τύπου, οι δόσεις δεν επιτρέπεται να ξεπερνούν τις έξι (6). Ο αριθμός των δόσεων είναι κοινός για κάθε μία από τις ανωτέρω κατηγορίες πιστωτών, με την επιφύλαξη των περιπτ. β' και ε'.

δ) Για τον υπολογισμό των τοκοχρεωλυτικών δόσεων λαμβάνεται υπόψη επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο Euribor τριμήνου, προσαυξημένο κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες και κατά την εισφορά του Ν 128/1975 κατά περίπτωση, αν είχε προγενέστερα συμφωνηθεί ότι η εισφορά αυτή βαρύνει τον οφειλέτη. Το επιτόκιο είναι κυμαινόμενο για τους χρηματοδοτι-

IV. Υποβολή αίτησης

1. Υποβολή αίτησης από τον οφειλέτη

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 εδ. α', κάθε οφειλέτης μπορεί να υποβάλει αίτηση για την υπαγωγή του στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών έως την 31/12/2018, εφόσον εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 και πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας του άρθρου 3, όπως έχει εκτεθεί παραπάνω στο οικείο κεφάλαιο. Η αίτηση υποβάλλεται είτε από τον οφειλέτη είτε από νομίμως εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο.

Σε περίπτωση οφειλέτη-νομικού προσώπου η αίτηση υποβάλλεται από τον νόμιμο εκπρόσωπό του. Επισημαίνεται⁸⁷ ότι, για τα σημαντικά μέτρα αναδιάρθρωσης, επί παραδείγματι την κεφαλαιοποίηση χρεών⁸⁸, τυχόν εκποίηση των σημαντικότερων ή και όλων των περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας κ.ά., αρμόδια θα είναι η γενική συνέλευση/συνέλευση των εταίρων. Επί του ζητήματος αυτού τυγχάνει εφαρμογής η θεωρία των αρρυθμιστων αρμοδιοτήτων της συνέλευσης των μετόχων/εταίρων⁸⁹. Συνεπώς, προκειμένου να συμβληθεί εν τέλει η οφειλέτρια εταιρία σε σημαντικά μέτρα αναδιάρθρωσης, απαιτείται και η σύμπραξη της συνέλευσης των εταίρων/μετόχων⁹⁰.

2. Χρονική ισχύς του εξωδικαστικού μηχανισμού

2.1. Περιορισμένη χρονική ισχύς

Οι προϋποθέσεις που ορίζονται από τα άρθρα 2 και 3 αναπτύχθηκαν αναλυτικώς παραπάνω. Παρατηρούμε ότι ο νόμος του εξωδικαστικού μηχανισμού έχει μία περιορισμένη διάρκεια, ήτοι έως το τέλος του 2018. Η πρόβλεψη του νομοθέτη για μία περιορισμένη διάρκεια συνηγορεί στο

87. Βλ. *Ε. Περάκη*, Η θέση του μετόχου της μειοψηφίας στην αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων, *Αναδιάρθρωση Επιχειρήσεων* (επιμ: *Αλεξανδροπούλου Α./Γιαννακούρου Σ.*), 2015, σελ. 19 επ., 21 επ.

88. Πρβλ *Γ. Μιχαλόπουλο*, Οι προπρωτευτικές διαδικασίες αφερεγγυότητας του Πτωχευτικού Κώδικα, 2013, σελ. 107 υποσ. 262.

89. Βλ. *Ε. Περάκη*, ό.π., σε *Αναδιάρθρωση Επιχειρήσεων*, σελ. 27. Βλ. αναλυτικά και *Λ. Αθανασίου*, *Μέτοχοι και εταιρική εποπτεία*, 2010, σελ. 120 επ., καθώς και *Μηλαθινάκη Μ.*, Η κατανομή των εξουσιών μεταξύ της ΓΣ και του ΔΣ ΑΕ, 2013, σελ. 144 επ.

90. Βλ. και παρακάτω.

γεγονός ότι πρόκειται για εξαιρετικές ρυθμίσεις, με τις οποίες η έννομη τάξη επιχειρεί να αντιμετωπίσει τις εξαιρετικές οικονομικές περιστάσεις της εποχής μας. Περαιτέρω, αποσκοπείται και η άμεση ένταξη όσων οφειλετών πληρούν τους όρους του νόμου στον μηχανισμό, προκειμένου να αντιμετωπιστεί όσο το δυνατόν πιο σύντομα το οικονομικό και κοινωνικό πρόβλημα της υπερχρέωσης, οπότε να «διασωθούν» οι βιώσιμες επιχειρήσεις, ενώ οι μη βιώσιμες, να οδηγηθούν εκτός αγοράς.

2.2. Καταληκτικό σημείο

Το κρίσιμο χρονικό σημείο είναι η υποβολή της αίτησης. Δηλαδή εφόσον ο οφειλέτης υποβάλει την αίτηση έως και την 31/12/2018, χωρίς ωστόσο να επισυνάπτει όλα τα απαραίτητα έγγραφα, είναι εμπρόθεσμος. Φυσικά σε περίπτωση που δεν τα συμπληρώσει εντός πέντε ημερών αφού τον προσκαλέσει προς τούτο ο Συντονιστής, η αίτησή του θα απορριφθεί. Κατά τα συναλλακτικά έθιμα που έχουν αναπτυχθεί στη χώρα μας αναμένεται ότι θα υπάρξει μαζική υποβολή αιτήσεων και κατά τις τελευταίες ημέρες προ της παρόδου της προθεσμίας, εφόσον δεν υπάρξει παράταση της ισχύος του νόμου.

2.3. Πρόσκληση πιστωτή και χρονικό όριο

Ζήτημα προκύπτει στην περίπτωση όπου, κάποιος πιστωτής, ασκώντας το εκ της παρ. 5 του άρθρου 4, δικαίωμά του, προσκαλέσει τον οφειλέτη να υποβάλλει αίτηση⁹¹ σε χρονικό σημείο που απέχει από τη λήξη του νόμου λιγότερο από δύο μήνες, π.χ. έναν μήνα πριν. Στην περίπτωση αυτή ερωτάται εάν ο οφειλέτης υποχρεούται να υποβάλλει την αίτηση εντός του διμήνου, ή εντός του βραχύτερου χρονικού διαστήματος έως τη λήξη του νόμου. Τελέσφορη φαίνεται η δεύτερη ερμηνευτική οδός. Ο νόμος έχει προκαθορισμένη ημερομηνία λήξεως, που είναι τοις πάσι γνωστή. Το γεγονός ότι η πρόσκληση του πιστωτή έλαβε χώρα ακόμη και μερικές μέρες πριν την εκπνοή του νόμου, δεν ασκεί κάποια έννομη συνέπεια επί αυτού. Εξάλλου, στην πράξη, δεδομένου ότι το σύστημα είναι αυτοματοποιημένο, αναμένεται ότι η ηλεκτρονική πλατφόρμα θα «κλειδώσει» στις 31/12/2018 και δεν θα λαμβάνει νέες αιτήσεις. Σε κάθε δε περίπτωση η προειρηθείσα λύση δεν συνεπάγεται χειροτέρευση της θέσης του οφειλέτη, καθώς την 31/12/2018 θα παύσει η υποβολή αιτήσεων ρυθμίσεως στη σχετική διαδικασία.

91. Βλ. παρακάτω.

3. Άπαξ υποβολή αίτησης από τον οφειλέτη

Σύμφωνα με το β' εδάφιο της παρ. 1 άρθρο 4, αποκλείεται η υποβολή δεύτερης αίτησης από τον ίδιο οφειλέτη όσο εκκρεμεί η πρώτη ή μετά τη σύνταξη από τον Συντονιστή πρακτικού περαίωσης της διαδικασίας σύμφωνα με την παρ. 16 του άρθρου 8 ή πρακτικού αποτυχίας για οποιονδήποτε από τους προβλεπόμενους στον Ν 4469/2017, λόγους.

Από την παραπάνω διάταξη συνάγεται ότι μόνο μία φορά μπορεί να υποβληθεί αίτηση για ένταξη στο μηχανισμό εξωδικαστικής ρύθμισης χρεών από τον ίδιο οφειλέτη, καθώς ο νόμος αποκλείει την υποβολή δεύτερης αίτησης ενόσω εκκρεμεί η πρώτη ή μετά τη σύνταξη από τον συντονιστή πρακτικού περαίωσης ή αποτυχίας της διαδικασίας. Άρα ο κάθε οφειλέτης δύναται μόνο μία φορά να υποβάλει την αίτηση ένταξης. Η ρύθμιση του νόμου επιδιώκει πρωτίστως την αποφυγή φαινομένων καταχρηστικής/παρελκυστικής υποβολής αιτήσεων από οφειλέτες που αποσκοπούν στην έστω και προσωρινή απόλαυση των πλεονεκτημάτων του νόμου (αναστολή πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης⁹²), και συνάδει με τον προσωρινό και έκτακτο χαρακτήρα των σχετικών διατάξεων.

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα στην οποία ο οφειλέτης, εισερχόμενος με τους προσωπικούς του κωδικούς taxisnet υποβάλλει την αίτηση, ελέγχει αυτόματα εάν ο οφειλέτης έχει υποβάλλει στο παρελθόν αίτηση, οπότε δεν θα δικαιούται να υποβάλλει ξανά αίτηση.

Ως προς την περίπτωση όπου ο οφειλέτης ενώ είχε προσκληθεί από κάποιον εκ των πιστωτών του να υποβάλει αίτηση σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 4, αλλά αυτός δεν την υπέβαλλε εντός του διμήνου, σύμφωνα με το γ' εδ. της παρ. 5 άρθρο 4, τότε ο οφειλέτης δεν έχει δικαίωμα να κινησει ο ίδιος τη διαδικασία μεταγενέστερα, εκτός και αν προσκληθεί εκ νέου από τους πιστωτές του. Πράγματι, αυτή η τρόπο τινά, ολιγωρία, άλλως αδιαφορία του οφειλέτη, ορθώς συνιστά κώλυμα ως προς την υποβολή αίτησης από τον ίδιο μετά την άροδο της δίμηνης προθεσμίας από την κοινοποίηση της πρόσκλησης του πιστωτή. Ωστόσο, για λόγους επείκειας, εφόσον συντρέχουν γεγονότα ανωτέρας βίας, ο οφειλέτης δεν θα πρέπει να στερείται το δικαίωμα υποβολής αίτησης ένταξης στον εξωδικαστικό μηχανισμό, επειδή δεν τήρησε την ως άνω δίμηνη προθεσμία.

92. Βλ. σχετικά και Γ. Σωτηρόπουλο, Ζητήματα του δικαίου της εξυγίανσης επιχειρήσεων ΕΕμπΔ 2012, 803, 810.

Οδηγός Δεοντολογίας Συντονιστών

Άρθρο 1 — Αντικείμενο Ρύθμισης

Σκοπός της παρούσας απόφασης είναι η θέσπιση Οδηγού Δεοντολογίας των Συντονιστών που απαρτίζουν το Μητρώο Συντονιστών του άρθρου 6 του Ν 4469/2017, προκειμένου για την απρόσκοπτη λειτουργία του Μητρώου και των διαδικασιών που προβλέπονται στο νόμο αυτό, σύμφωνα με τα κατωτέρω οριζόμενα.

Άρθρο 2 — Γενικές Υποχρεώσεις Συντονιστή

Στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του, όπως αυτές καθορίζονται από το Ν 4469/2017 (ΦΕΚ 62 Α') «Εξωδικαστικός Μηχανισμός Ρύθμισης Οφειλών Επιχειρήσεων και άλλες διατάξεις», ο Συντονιστής έχει ιδίως τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- i) να γνωρίζει το θεσμικό πλαίσιο του Νόμου 4469/2017 (ΦΕΚ 62 Α') «Εξωδικαστικός Μηχανισμός Ρύθμισης Οφειλών Επιχειρήσεων και άλλες διατάξεις» (Νόμος, Υπουργικές Αποφάσεις και Εγκύκλιοι), το οποίο είναι προσβάσιμο στην ιστοσελίδα της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους www.keyd.gov.gr και να παρακολουθεί τυχόν αλλαγές αυτού,
- ii) να παρακολουθεί σε συνεχή βάση στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, που έχει δηλώσει κατά την αίτησή του για την ένταξη στο Μητρώο Συντονιστών, την τυχόν ειδοποίηση για ανάθεση σε αυτόν αίτησης οφειλέτη για την υπαγωγή στο Ν 4469/2017 και να απαντά άμεσα και πάντως εντός της νόμιμης προθεσμίας περί την αποδοχή ή μη αυτής,
- iii) να διερευνά αν συντρέχει στο πρόσωπό του κώλυμα για το χειρισμό συγκεκριμένης αίτησης πριν αποδεχθεί αυτή και να αρνείται την ανάθεση εάν συντρέχουν ιδίως περιστάσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν ή να δώσουν την εντύπωση ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία και αμεροληψία του. Τέτοιες περιστάσεις συνιστούν ιδίως α) κάθε προσωπική ή επαγγελματική σχέση με ένα από τα μέρη, β) οποιοδήποτε οικονομικό ή άλλο συμφέρον, άμεσο ή έμμεσο, από την έκβαση της διαπραγμάτευσης για την επίτευξη συμφωνίας αναδιάρθρωσης γ) το γεγονός ότι ο Συντονιστής ή άλλο στέλεχος της εταιρείας για την οποία εργάζεται έχει ενεργήσει κατά το παρελθόν υπό άλλη ιδιότητα πλην του Συντονιστή για κάποιο από τα μέρη. Στην εξαιρετική περίπτωση που ο Συντονιστής, μετά την αποδοχή της ανάθεσης και σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, διαπιστώσει ότι συντρέχουν λόγοι σύγκρουσης συμφερόντων επί τη βάση νέων στοιχείων, τα οποία δεν είχε στη διάθεσή του κατά την αρχική αποδοχή, οφείλει να δηλώσει άμεσα στην Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος, την παραίτησή του από την υπόθεση που του έχει ανατεθεί, ώστε να οριστεί νέος Συντονιστής από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους,
- iv) να δηλώνει προς την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος την παραίτησή του από την υπόθεση που του έχει ανατεθεί, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) πριν προβεί στον έλεγχο της πληρότητας της αίτησης, χρονικό σημείο κατά το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 2 του Ν 4469/2017, προκαταβάλλεται η αμοιβή στον Συντονιστή, εφόσον προκύψει κώλυμα στο πρόσωπό του (λόγοι υγείας ή άλλοι σοβαροί προσωπικοί λόγοι) που δεν του επιτρέπει την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας,
- β) ακόμη και μετά την προκαταβολή της αμοιβής, μόνο εφόσον προκύψει λόγος ανωτέρας βίας (δηλαδή κάθε γεγονός απρόβλεπτο, το οποίο δεν αναμενόταν και ούτε ήταν δυνατόν να αποτραπεί ούτε με μέτρα άκρας επιμέλειας συνετού ανθρώπου, όπως ενδεικτικά ατύχημα, ξαφνική βαριά ασθένεια η οποία να μπορεί να αποδειχθεί κλπ),
- ν) να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του ως Συντονιστή που απορρέουν από το θεσμικό πλαίσιο και να ακολουθεί τις οδηγίες που του έχουν σχετικώς παρασχεθεί από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους,
- vi) να τηρεί τις προθεσμίες που τίθενται για τις δικές του ενέργειες στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του. Οι εν λόγω προθεσμίες παρακολουθούνται και εφαρμόζονται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών που τηρείται στην Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, και η μη τήρηση αυτών δύναται να επιφέρει την αφαίρεση της ανάθεσης στο Συντονιστή και τη διαγραφή του από το Μητρώο,
- vii) να παρακολουθεί την τήρηση των προθεσμιών από τα λοιπά μέρη που εμπλέκονται στη διαδικασία και να ειδοποιεί αυτά άμεσα ώστε να προβαίνουν στις αντίστοιχες δικές τους ενέργειες,
- viii) να συμμετέχει στα προγράμματα εκπαίδευσης όταν καλείται,
- ix) να γνωστοποιεί στην Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους με υποβολή ηλεκτρονικού αιτήματος, τυχόν τροποποιήσεις στοιχείων του (Α.Φ.Μ., δηλωθείσας διεύθυνσης ή στοιχείων επικοινωνίας του, ήτοι τηλέφωνο και ηλεκτρονική διεύθυνση),
- x) να ακολουθεί με προσοχή και να εκτελεί τις οριζόμενες από την ηλεκτρονική πλατφόρμα διαδικασίες.
- xi) να παρέχει οδηγίες στα εμπλεκόμενα μέρη, εφόσον του ζητηθεί, σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει το Ν 4469/2017 (νόμος, κανονιστικές αποφάσεις, εγκύκλιοι και οδηγίες) και επιπλέον να απαντάει τυχόν ερωτήματα και διευκρινίσεις που αναφύονται εκ μέρους των λοιπών εμπλεκόμενων μερών (π.χ. οφειλέτη, πιστωτών) κατά τη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών του Ν 4469/2017 και εφόσον αδυνατεί να απαντήσει, τότε να ενημερώνει την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους.
- xii) να ενημερώνει την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους εάν, κατά τη διάρκεια άσκησης των αρμοδιοτήτων του διαπιστώσει ότι οφειλέτης ή πιστωτής προβαίνει σε ενέργειες καταστρατήγησης των διατάξεων και του σκοπού του νόμου (π.χ. αν κατά τη διαδικασία του δημιουργηθούν υπόνοιες ότι κάποιος είναι στρατηγικός κακοπληρωτής κλπ),

